

Śląski Kurator Oświaty
40-024 Katowice
ul. Powstańców 41a

DK-RY.5533.122.2017

PROTOKÓŁ KONTROLI

1. Nazwa szkoły, siedziba: Szkoła Podstawowa w Krzyżanowicach, ul. Łąkowa 12, 47-450 Krzyżanowice.
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: mgr Beata Szczepanowska.
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: Śląski Kurator Oświaty, 40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a.
4. Imię i nazwisko kontrolującego: Beata Szoltysek, Jan Goldman.
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: 21 września 2017r. Nr OA-OR.057.2.1082.2017, OA-OR.057.2.1083.2017.
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: 22 września 2017r.
7. Imię i nazwisko, stanowisko osoby, w obecności której została przeprowadzona kontrola: mgr Beata Szczepanowska - dyrektor szkoły.
8. Tematyka kontroli: „Zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu uczniów w szkole w kontekście pisma rodzica.”
9. Czynności kontrolne:
 - rozmowa z dyrektorem, p. Beatą Szczepanowską,
 - rozmowa z wicedyrektorem,
 - rozmowa z pedagogiem szkolnym,
 - anonimowa ankieta wśród uczniów kla. na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole,
 - ogląd pomieszczeń szkolnych (sale lekcyjne, korytarze, gabinet pedagoga, świetlica, szatnie, sekretariat, sala gimnastyczna),
 - obserwacja pełnienia dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych.
 - analiza dokumentacji szkolnej, tj.:
 - . . . statutu Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w szkole,
 - programu wychowawczo - profilaktycznego z roku szkolnego 2017/18,
 - dzienników zajęć pedagoga szkolnego z roku szkolnego 2016/17, 2017/18, w zakresie podejmowania działań profilaktycznych,
 - planu pracy pedagoga szkolnego na rok 2016/17 i 2017/18,
 - notatek pedagoga szkolnego związanych z udzielaniem uczniom pomocy w roku szkolnym 2016/17,
 - rejestru wypadków i protokołów powypadkowych Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach (w roku szkolnym 2016/17 Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krzyżanowicach),

g

- planu nadzoru pedagogicznego z roku szkolnego 2016/17 oraz 2017/18,
- protokołów zebrań rady pedagogicznej z roku szkolnego 2016/17,
- planu dyżurów nauczycielskich z roku szkolnego 2016/17,
- obserwacji dyżurów prowadzonych przez dyrektora szkoły,
- dziennika lecyjnego z roku szkolnego 2016/17,
- analizy i interpretacji wyników ankiety ewaluacyjnej dla rodziców dotyczącej realizacji szkolnego programu profilaktyki 2016/17.

10. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości.

1. Dnia 20 czerwca 2017 r. do Delegatury w Rybniku Kuratorium Oświaty w Katowicach wpłynęło pismo p. Grzegorza Utrackiego, Wójta Gminy Krzyżanowice, z prośbą o rozpoznanie sprawy dotyczącej zapewnienia bezpieczeństwa uczniom Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krzyżanowicach (obecnie Szkoła Podstawowa w Krzyżanowicach). Pan Utracki przekazał w załączeniu anonimowe pismo rodziców, które wpłynęło do Wójta Gminy Krzyżanowice i dotyczyło nieprawidłowości w funkcjonowaniu Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krzyżanowicach. Dnia 23 czerwca 2017 r. przekazano Wójtowi pismo wyjaśniające, że ze względu na rozpoczynające się ferie letnie nie jest możliwe rozpatrzenie i wyjaśnienie poruszanych w piśmie rodziców kwestii i w związku z koniecznością zasięgnięcia m. in. opinii uczniów i ich rodziców zostanie przeprowadzona w ZSO w Krzyżanowicach kontrola w zakresie zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki. Inne sprawy, poruszane w przekazanym do Delegatury w Rybniku anonimowym piśmie rodziców, nie były przedmiotem kontroli, ponieważ nie leżą w kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Sprawy te dotyczyły m. in. dyscypliny pracy woźnego, przyjmowania w sekretariacie osób trzecich czy pracy rady rodziców.
2. Z rozmów z dyrektorem, [redacted] i z analizy dokumentacji Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach (w roku szkolnym 2016/17 Zespołu Szkół w Krzyżanowicach) wynika, że w roku szkolnym 2016/17 nie doszło na terenie szkoły do wypadku, który skutkowałby wstrząsem mózgu i koniecznością odwiezienia dziecka do szpitala, jak sugerowano w piśmie przesłanym przez anonimowych rodziców do Wójta Gminy Krzyżanowice. Z Rejestru wypadków z roku szkolnego 2016/17 wynika, że doszło do 8 wypadków z udziałem uczniów (załącznik nr 1). Wszystkie wydarzyły się lub na i a podczas : o (jeden wypadek miał miejsce podczas przerwy w i wydarzył się podczas gry, gdy zawodnicy zderzyli się. Sześć razy udzielono pomocy za pomocą zimnego kompresu, w dwóch wypadkach usztywniono rękę. Rejestr wypadków prowadzony jest zgodnie z Załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm.). Z wszystkich wypadków sporządzono protokół, który jest zgodny z Załącznikiem nr 1 do ww. rozporządzenia (załącznik nr 2).
3. W celu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas pobytu w szkole prowadzone są co roku liczne działania profilaktyczne i wychowawcze. Szkolny program profilaktyki jest co roku ewaluowany. Z analizy wyników ankiety ewaluacyjnej dla uczniów i rodziców z roku szkolnego 2016/17 (załącznik nr 3 i 4) wynika, że zdecydowana większość respondentów pozytywnie ocenia realizację tego programu. Ankiety wypełniło 56 rodziców i 30 uczniów. Zdecydowana większość rodziców (45 z 56 ankietowanych) uważa, że ich dziecko czuje się w szkole bezpiecznie, dwóch rodziców wypowiedziało się na ten temat negatywnie, dziewięciu odpowiedziało „nie wiem.” 51 respondentów uważa, że ich dziecko jest w klasie

akceptowane, a profilaktyka prozdrowotna przynosi oczekiwane rezultaty (załącznik nr 3). Biorący udział w ankiecie uczniowie klas IV-VI również wysoko ocenili poziom bezpieczeństwa w szkole. Na pytanie „Czy czujesz się w szkole bezpiecznie?” 32 uczniów (z 36 ankietowanych) odpowiedziało „zawsze” (24) i „przeważnie” (8). Czworo z nich czuje się bezpiecznie tylko czasami, ale tylko jeden uczeń wskazał, że brał udział w akcie przemocy, uściślając, że było to uderzenie przez kolegę. Pozostali respondenci nigdy nie brali udziału w żadnym akcie przemocy. Wszyscy uczniowie zaznaczyli, że są świadomi, jakie skutki fizyczne i psychiczne może nieść przemoc. W klasach II-III 20 ankietowanych uczniów wskazało, że czują się w szkole bezpiecznie i nigdy nie brali udziału w aktach przemocy (załącznik nr 4). Wyniki ankiet wskazują więc na wysoki poziom bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć organizowanych przez szkołę i efektywność programu profilaktyki.

4. W czasie kontroli przeprowadzono wśród uczniów kl. IV – VII anonimową ankietę na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole oraz zbierania środków pieniężnych na zakup materiałów szkolnych, co również było poruszane w piśmie przekazanym przez rodziców Wójtowi Gminy Krzyżanowice. Z przeprowadzonych ankiet wynika, że zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. 72 z 90 ankietowanych uczniów zaznaczyło, że zawsze czuje się bezpiecznie, 15 – „często”, a 4 respondentów odpowiedziało „rzadko” lub „nigdy.” Jako czynniki zagrożenia uczniowie wymieniali m. in. bójki, obecność starszych kolegów z szóstej klasy. Nieco ponad połowa respondentów (47 z 90) nigdy nie była świadkiem przemocy, 33 – raz lub kilka razy, 9 – wiele razy. Uczniowie wskazywali tu często i podczas przerw, oraz wydarzenie – po lekcjach, kiedy jednemu z kolegów nadpalono włosy. Większość świadków takich zdarzeń informuje o nich wychowawcę lub innych nauczycieli. Na pytanie „Czy zdarzyło się, że uczeń szkoły użył/a przemocy fizycznej wobec Ciebie (np. uderzenie, popychanie, szarpanie, kopanie, bicie, duszenie itp.)?” większość respondentów (65 z 90) wskazała, że sytuacje takie nie miały miejsca. Wiele razy miało doświadczyć przemocy dwóch uczniów, zaś 24 – raz lub kilka razy. Wymieniali najczęściej sytuacje uderzeń, kopnięć i szturchnięć podczas przerw z udziałem uczniów klasy . Wyniki ankiet świadczą o dość wysokim poczuciu bezpieczeństwa wśród uczniów, ale wskazują również na sytuacje niosące zagrożenie dla zdrowia uczniów Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach. Podstawowym obowiązkiem dyrektora szkoły zgodnie z § 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.) jest wykonywanie zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę. Zgodnie z tym obowiązkiem dyrektor powinien podjąć efektywne działania w tym zakresie zmierzające do wyeliminowania aktów agresji w szkole.
5. Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm.) uczniowie spędzają przerwy pod nadzorem nauczyciela. W Szkole Podstawowej w Krzyżanowicach sporządzany jest plan dyżurów nauczycieli (załącznik nr 5), a jego realizacja odbywa się pod nadzorem dyrektora szkoły. Służą temu kontrole dyrektora potwierdzane wypełnionymi kartami obserwacyjnymi (załącznik nr 6). W czasie kontroli wizytatorzy dokonali kontroli dyżurów nauczycielskich. Wszyscy nauczyciele dyżurowali zgodnie z przyjętym harmonogramem.
6. W związku z tym, że w szkole ewaluje się program profilaktyki i program wychowawczy, dyrektor i nauczycieli zdiagnozowali niebezpieczne zjawiska związane z przemocą rówieśniczą. W Protokole nr 21/2016/2017 z dn. 23 czerwca 2016 r. rady pedagogicznej wskazano, że należy nadal prowadzić diagnozę w celu poprawy wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa w szkole, kontynuować działania związane z profilaktyką przemocy

i agresji oraz pracować nad edukacją dla bezpieczeństwa (załącznik nr 7). Dyrektor i nauczyciele są świadomi, że w szkole znajdują się miejsca newralgiczne, w których dochodzi do konfliktów – podczas zebrania rady pedagogicznej w dn. 23 czerwca 2016 r. wskazano takie miejsca: schody między piętrami i szatnie wf. W szkolnym programie wychowawczo – profilaktycznym na rok szkolny 2017/18 (załącznik nr 8) w związku ze zdiagnozowanymi pojedynczymi aktami agresji i przemocy wśród uczniów określono czynniki ryzyka oraz sprecyzowano czynniki chroniące, na podstawie których zaplanowano konkretne działania. Nauczyciele zauważyli też, że najczęściej uczniowie podejmują zachowania ryzykowne na przerwach. Aby zapobiec tym zachowaniom zaplanowano w roku szkolnym 2017/18: przeprowadzanie warsztatów przez pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów i rodziców (załącznik nr 9), wprowadzenie Programu Nauki Zachowania, organizację „Dnia życzliwości”, a także rozmowy indywidualne z uczniami.

7. Zdiagnozowane problemy związane z agresją uczniów i zaplanowane działania wychowawcze i profilaktyczne związane były w roku szkolnym 2016/17 z incydem, do którego doszło 2 czerwca 2017 r. poza terenem szkoły, po skończonych lekcjach, w Nowej Wiosce. 5 czerwca 2017 r. do dyrektora szkoły, p. Beaty Szczepanowskiej zgłosił się

..., który poinformował o bójce, do której doszło pomiędzy uczniami szkoły. W wyniku tego incydentu jego ... po uderzeniu si... Dyrektor

szkoły sporządziła notatkę z tego spotkania (załącznik nr 10). W tym samym dniu, tj. 5 czerwca 2017 r., odbyło się spotkanie ... klasy ..., dyrektora, wicedyrektora i ... W spotkaniu brali też udział

uczniowie uczestniczący w zajęciu, którzy opowiedzieli, jak doszło do bójki i odpalania petard (załącznik nr 11, 12). Niebezpieczna sytuacja doprowadziła do okaleczenia dwójki uczniów, a jeden z nich trafił do szpitala z objawami wstrząsu mózgu. Z rozmowy z dyrektorem i pedagogiem szkolnym jak i ze sporządzonych notatek wynika, że w związku z prośbą ojca uszkodzonego ucznia jak i w celu wyjaśnienia sytuacji zwołano zebranie z rodzicami uczniów biorących udział w wydarzeniu (załącznik nr 13). Ustalono, że przeprowadzone zostaną zajęcia w klasach ... dotyczące przemocy oraz konsekwencji jej stosowania i odbędą się indywidualne rozmowy wspierające z uczniami.

7 czerwca 2017r. w wyżej wymienionych klasach odbyły się zajęcia z ... na temat „Jak radzić sobie z własną i cudzą agresją – przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.” (załącznik nr 14) W dzienniku pedagoga szkolnego z roku szkolnego 2015/16 już wcześniej odnotowywane były interwencje wychowawcze ... (załącznik nr 15), które dotyczyły kłótni między koleżankami (notatki pedagoga szkolnego - załącznik nr 16). Działania wychowawcze i profilaktyczne prowadzone więc były w tej klasie zarówno doraźnie jak i planowo, a na skutek zdarzenia z 2 czerwca 2017 r. dodatkowe działania profilaktyczne zaplanowano również na rok szkolny 2017/18. Pani dyrektor, Beata Szczepanowska, 12 czerwca 2017 r. skierowała do Sądu Rejonowego w Raciborzu III Wydziału Rodzinnego i Nietletnich prośbę o wgląd w sytuację rodzinną uczniów biorących udział (załącznik nr 17).

8. Zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69 z późn. zm.) plan ewakuacji szkoły umieszczony jest w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp, a drogi ewakuacyjne oznaczone są w sposób wyraźny i trwałe. Zgodnie z § 7 ust. 1, 2 i 4 ww. rozporządzenia teren szkoły jest ogrodzony, zapewnione jest właściwe oświetlenie, teren dróg, przejść i boisk jest równy, a szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający

bezpośrednie wyjście na jezdnię. Schody, zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, wyposażone są w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Stopnie schodów wyłożone są złozeniami antypoślizgowymi. Otwarta przestrzeń pomiędzy biegami schodów zabezpieczona jest metalowymi pionowymi prętami osadzonymi w małej odległości, by uniemożliwić przedostanie się przez nie małym dzieciom. Niektóre pomieszczenia szkoły wyposażone są w apteczki i zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy. Apteczki są w gabinecie nauczycieli wychowania fizycznego (tam też znajduje się instrukcja udzielania pierwszej pomocy) i w pokoju nauczycielskim. W pracowni przyrodniczej brak apteczki i instrukcji o zasadach udzielania tej pomocy, co jest niezgodne z § 20 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 nr 6 poz. 69 z późn. zm.). Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Krzyżanowicach, prowadzący zajęcia z wychowania fizycznego, fizyki i chemii zgodnie z § 21 wyżej cytowanego rozporządzenia, zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy (załącznik nr 18). Wszystkie zajęcia podczas kontroli prowadzone były pod nadzorem upoważnionej do tego osoby, to jest zgodnie z § 13 cytowanego rozporządzenia. Dyrektor szkoły, zgodnie z § 50 tego rozporządzenia prowadzi rejestr wypadków, zgodnie z § 51 ww. rozporządzenia omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im (załącznik nr 19).

9. Na podstawie rozmów z dyrektorem, wicedyrektorem i na podstawie anonimowych ankiet, przeprowadzonych podczas kontroli wizytatorów wśród uczniów kl. IV – VII, stwierdzono, że w Szkole Podstawowej w Krzyżanowicach w roku szkolnym 2016/17 pobierano od uczniów opłatę na papier do kserokopiarki w wysokości 2 zł. 53 z 90 ankietowanych uczniów napisała w ankiecie, że opłata taka pobierana jest raz w półroczu na papier do kserokopiarki. W ten sposób pokrywa się koszty za odbitki materiałów służących jako pomoce dydaktyczne do lekcji. Z rozmowy z dyrektorem i wicedyrektorem wynika, że pieniądze zbierane są przez nauczycieli i przekazywane wicedyrektorowi szkoły, który prowadzi ewidencję wpłat i przechowuje paragony z zakupu papieru, które okazał w dniu kontroli wizytatorom. Pobieranie opłat na pomoce dydaktyczne jest niezgodne z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.) obowiązującym na ten czas czyli w rok szkolny 2016/2017, a obecnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.) z późn. zm.), który mówi, że szkoła publiczna zapewnia bezpłatną naukę.

11. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły/placówki: nie dotyczy.

12. Wydane na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.):

zalecenia:

- 1) Podjąć działania zmierzające do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa uczniów w czasie organizowania zajęć w szkole zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
Termin realizacji zalecenia: od zaraz.

q

2) Wyposażyć pracownię przyrodniczą w apteczkę oraz instrukcję udzielania pierwszej pomocy zgodnie § 20 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
Termin realizacji zalecenia: od zaraz.

3) Nie pobierać opłat za materiały służące jako pomoce dydaktyczne zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.), który mówi, że szkoła publiczna zapewnia bezpłatną naukę.
Termin realizacji zalecenia: od zaraz.

WIZYTATOR

1) *mgr Jan Goldmann*
Rybnik, 3 października 2017
/podpis kontrolującego, miejscowość, data/

DYREKTOR SZKOŁY

2) *mgr Beata Szczepanowska*
Rybnik 3.10.2017
/podpis dyrektora, miejscowość, data/

SZKOŁA PODSTAWOWA
Im. Gustawa Morcinka
w Krzyżanowicach
47-450 Krzyżanowice, ul. Łąkowa 12
tel./fax 32/419-40-69

13. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

DYREKTOR SZKOŁY

3.10.2017
mgr Beata Szczepanowska
/data, podpis dyrektora szkoły/

SZKOŁA PODSTAWOWA
Im. Gustawa Morcinka
w Krzyżanowicach
47-450 Krzyżanowice, ul. Łąkowa 12
tel./fax 32/419-40-69

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2017 poz. 1658).